

ELSŐ ÉVI JELENTÉS

a

német reformát fiók egyház

BETHESDA

nevű

KÓRHÁZÁRÓL

Pesten.

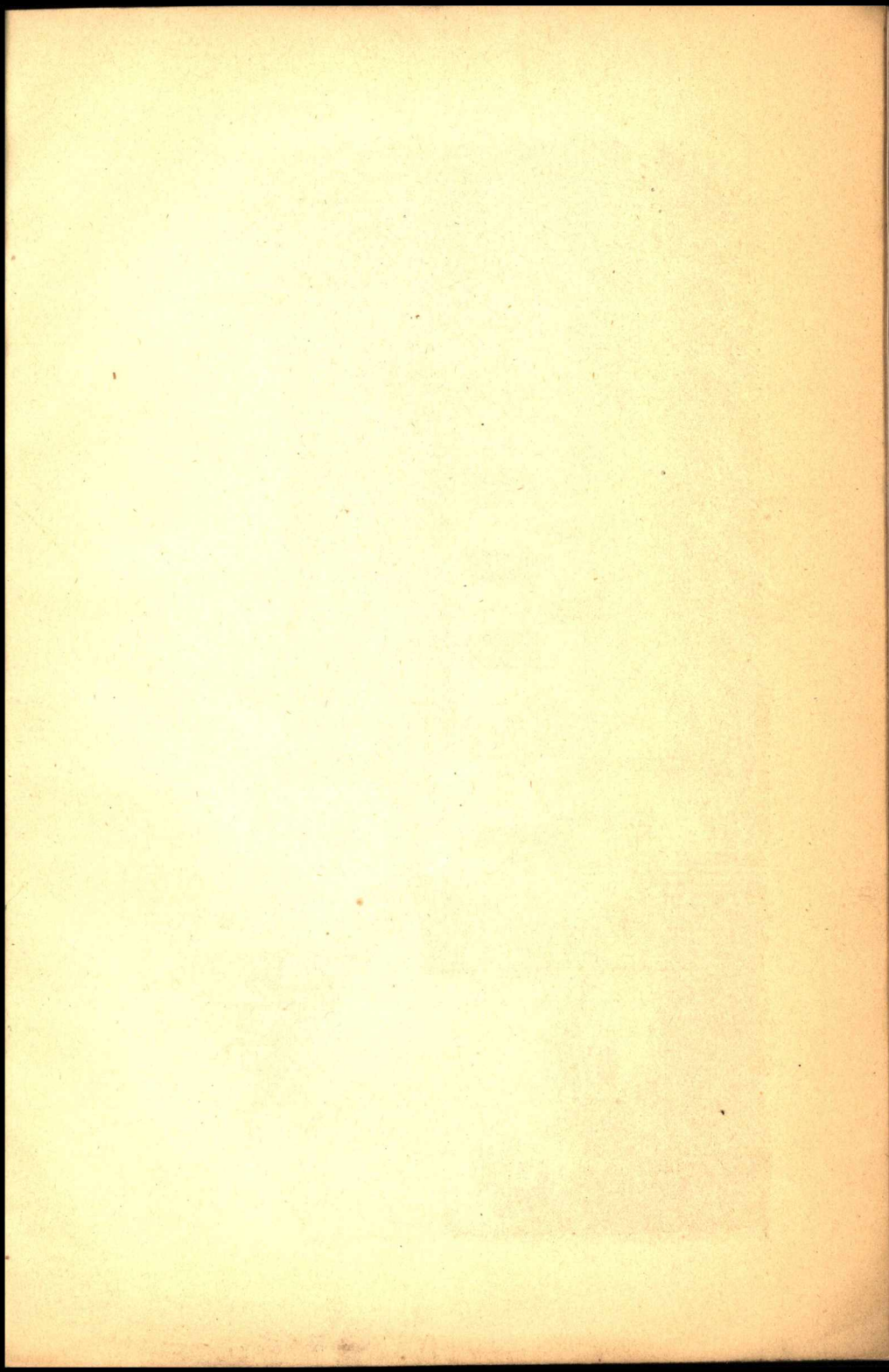
PEST.

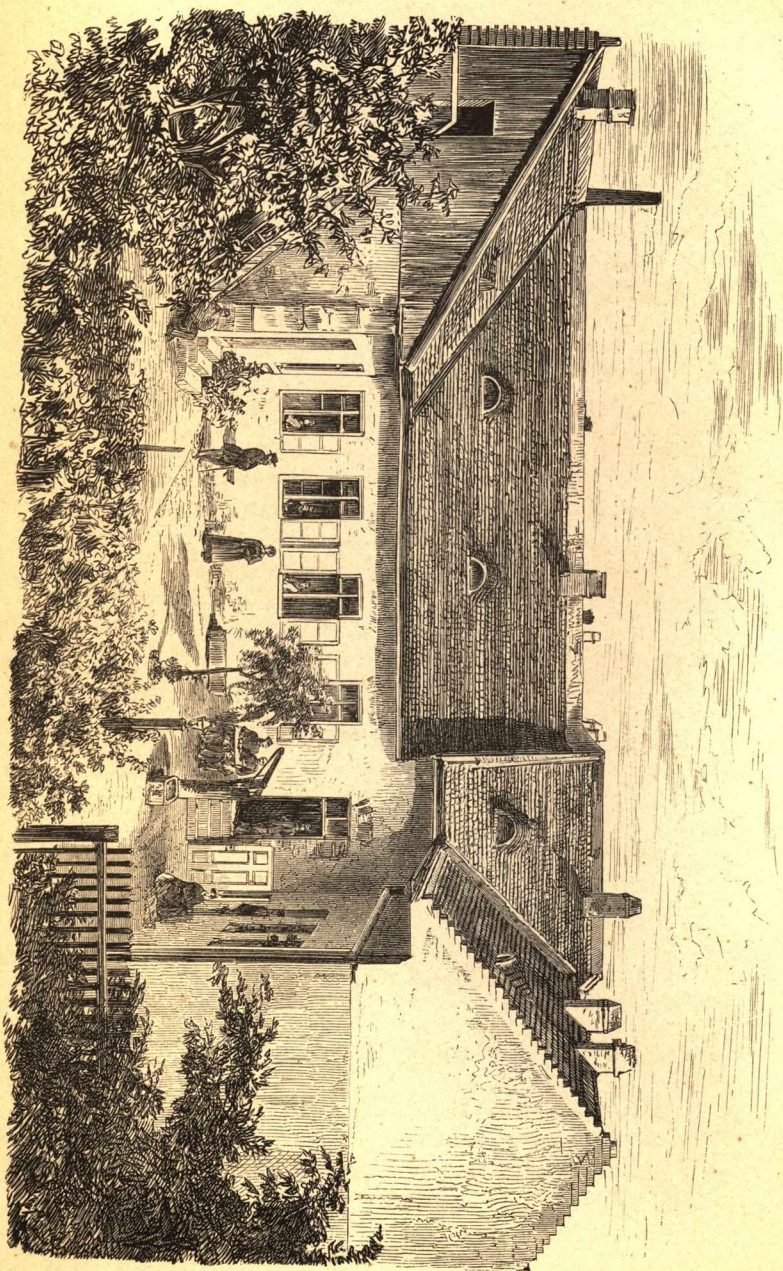
Nyomatta Hornyánszky és Trüger.

1867.

564625.

ELSŐ ÉVI JELENTÉS

a

NÉMET REFORMÁT FIÓK EGYHÁZ

BETHESDA

nevű

KÖRMAZÁRÓK

Pesten.

PEST.

Nyomatta Hornyánszky és Träger.

Báthány utca 20. szm.

—
1867.

KNY-19-00613

Első évi jelentés

a német ref. fiók egyház

99 B K T H K S B A 66

nevü kórházáról.

Az új év kezdetén hivatva érzi magát az intézet előljárósága emez intézetről az egyházközségnek, mint a résztvevő ügybarátoknak jelentését bemutatni.

Ez intézet alapításához már az 1863. és 1864. év telén kezdődtek az előmunkálatok. Több községi tagok betegsége eseteiben előtűnván a nehézségek, melyek azok czélszerű ápolására nézve léteznek, több nemű tanakodást idéztek elő, — és midőn községünk nagyobb része oly egyénekből áll, kiknek Magyarország nem szülő hazája, hanem más országokból származtak ide, kik betegség esetében, nem vehetnek igénybe czélszerű menhelyet, e körülmény annál nagyobb ösztönt szolgáltatott nekünk arra, hogy az ügyet magunk vegyük kezeinkbe.

Az 1864-ik év tavaszán először került ez ügy vitás alá az egyház-tanácsban és ebből lett egy bizottmány megválasztva, hogy e célra néhány szoba beállításának lehető eszközeiről véleményt adjon — ugyan akkor pendített meg azon kérdés is, nem volna-e célhoz vezető a létesítendő intézetben az ápolást oly személyekre bízni, kik e foglalkozásra már bizonyos előképzettséggel bírnak s azt keresztényi szeretetből elvállalni készek? E feladathoz képest összeköttetésbe léptünk Dr. Fliedner lelkész urral Kaiserswerthben, ki a ágostai hitv. diakonissák újbóli alakítója.

Ügyünk támogatására külföld több vidékein kereszünk és találtunk pártfogókat — és a tervünk létesítéséhez vezető utak mind inkább tisztábban tündek előnkbe. E közben egy Pesten látogatásképen megfordult nő, a diakonissák intézményének hő kegyelője, 100 fnt Sterlinget

adott rendelkezésünkre azon kijelentéssel, hogy a dologhoz azonnal hozzá kezdjünk és a beteg-ápolást azonnal diaconissákra bizzuk.

Az ímént említett bizottmány egyúttal fel lön hatalmazva az egyházi tanács által, hogy e célra 2 évre béreljen ki alkalmas helyiséget s azt kellőleg rendezze be. Hosszas keresgetés után végre sikerült egy egészséges és tiszta léggel kínálkozó ház, alkalmas udvarral és kerttel feltalálni és miután a háznak kórintézetté alakítása miatt a bérlési szerződésnél újabb nehézséggel találkozáink — Dr. Bakody, ki 1862. óta a község szegényeit hűségesen gyógyította és kórházunknak ingyen-szolgálatára újabban is ajánlkozott — tette azon ajánlatot, hogy a házat megveszi és az intézetnek bérbe adandja.

Ez történt az 1865-ik év utolsó havában.

A mint ez történt, az 1865-ik év utolsó hónapjaiban az épület 3 használható szobái berendeztettek, a szükséges átalakítások véghez mentek — a konyha és pincze berendeztettek, egy már kipróbált személyre bízott az ápolás és midőn az 1866-ki év beköszöntött, az intézet megnyitására minden készen volt. Már akkor örömdetes, köszönetre méltó részvét mutatkozott a testvér városok részéről vállalatunk irányában, miről a beszolgáltatott adakozások terményekben és pénzben tanúságot tesznek.

A megnyitási ünnepély

Január 1-ső napján 1866-ban ment véghez, délután, számos ügybarát jelenlétében, községünkbeli és köréhez nem tartozó közönségből.

E nap kellemes téli nap vala; a tágas udvar izléssel fenyő erdőcskévé alakítva; a bemenet a szerény házacska félig téliesen, félig nyáriasan, mű-virágokkal és zöld fenyő-ágakkal feldiszlítve; az ajtó felett 2 magyar zászló állott keresztben, és azok alatt, fehér mezőben fekete arany betűkkel e szó tündöklött :

„BETHESDA.“

E nevet adánk intézetünknek az Evangelium (Ev. János 5, 2.) szavai nyomán — hogy szándékunknak, mely előttünk lebegett, kifejezés adassék, mert eme választott szó annyit tesz : „a könyörület háza.“

Superintendens Török úr, a ref. egyház-gyülekezet lelkésze nyitotta meg az ünnepélyt magyar beszédével, mely azontúl németül folytatva lön, melyben a betegápolás fontos voltát tüntette ki. Egy ének befejezése után követték őt König lelkész és Bakody doktor urak alkalmoszerű előadásaiikkal, míg végre utóbbi ügyfelét Dr. Boleman urat mutatá be a gyülekezetnek, ki szíves volt az intézetnek ingyen szolgálatát sebeszi és oly esetekre, hol az allöopatikus gyógymód követeltetnék, felajánlani. Imával és egy vers elhangoztatásával befejeztetett az ünnepély.

Miért e napon a zárénekekben fohászkodtunk, imánk mindenható hallgatója, bömértékben megadta azt nekünk a lefolyt évben, mi az ügy további folyamából kiderül.

A bevételi források szabályzata.

A ház megnyitása után nem sokára vettük a magyar ref. anya-egyház egyházi tanácsának hála-nyilatkozatát az intézetnek mindkét egyházi gyülekezet, az anya és fiók-egyház számára lett alapításaért; e fölött választmány lett kiküldve, mely az alapszabályokat magyarra fordítsa és egy felhívást bocsásson közre az anya-egyház tagjaihoz, és eszközölje azoknál a kórház javára történendő adakozások gyűjtését. Az anya gyülekezet egyházi tanácsának egyik tagja, gyógyszerész Kiss úr szíves volt 5 egymás után következő évre ingyen vállalni magára a megkívántató gyógyszerek szállítását 100 ft. erejéig.

Azonfelül hogy pesti jóltevőink közül néhányan évenkénti járadékot, többen más ajándékokat ajánlottak, voltak nyilvános intézetek Pesten, Bécsben, Triestben, melyek részvétüket adakozásokban fejezik ki, melyek a számadás tételei által igazolva vannak.

Saját gyülekezetünk körében gondoskodánk arról, hogy az alapszabályokban tervezett részvételt a betegségi esetekben szükséges ellátásra nézve rendezzük. Kezdet óta azon elvből indulánk ki, hogy merőben ingyenes ellátásra senki ne számíthasson s azért a felvételi feltételek oly módon állapittassanak meg, hogy a legszegényebbek is képesíttessenek saját járadékaik alapján az intézetbe való bevételre jogot szerezni, azért lett sza-

bályaikban kimondva, hogy minden egyháztag, ki az intézeti pénztárba hetenként 10 krt befizet, jogot nyer ingyen ellátásra, épen úgy a családapák, kik 20 krt fizetnek hetenként, joggal bírnak családjuk bár mely tagját az intézetbe küldeni. Hasonló gondoskodás foglaltatik e jelentés végén látható szabályok sorában a cselédek, iparos segédek és tanoncok irányában is; — kik valamely községi taghoz tartoznak. E krajezáros gyűjtések rendezésében a község kisebb osztályokra osztatott be és több gyűjtő-nő késznek nyilatkozott, hogy illető kerületeiket hetenként, vagy havonként bejárandják, hogy azokban az adományokat beszedjék. Minden hóban egybegyűlnek ezen gyűjtőnők feladatuk feletti tanácskozmány és azoknak rendbetartása végett. A község ügyefogyott tagjai helyett tehetősebb községi tagok teljesítendik a szükséges befizetéseket.

Azontúl szándéka volt az intézet előjáróságának kezdettől óta bizonyos számú szabad ágyakat létrehozni azon nemzetbeliek számára, kik vagy ideiglenesen itt tartózkodnak, vagy itt átutaznak, mihez képest azon célra is törekszik, hogy e szabad ágyak mindenikének számára oly alap gyűjtessék, melynek kamataiból egy beteg költségei fedezhetők legyenek. Egy szabad ágy fentartására szükséges összeg tőkéje 2000 forintra számított. Az e célra történt gyűjtések eredménye a bevételek jegyzékében foglaltatik. E gyűjtések Németországban, Angliában, Frankhonban, Helvétiaiban és honunk némely megyéiben folyamatban vannak s ezennel felhívjuk minden ezen országokban lakó ügybarátainkat, hitsorsosainkat, hogy azokat befolyásukkal előmozdítani sziveskedjenek. A cél sikerésítésére mindezen államokban divatozó nyelveken bocsájtottunk ki gyűjtő iveket azon ügybarátok részére, kik az említett gyűjtéseket eszközölni szívesek voltak.

Mi a betegápolást illeti: jövőnk most azon ponthoz, mely szól a

betegok ápolásáról.

Miután, mint fentebb már említettük, főtörekvésünk oda volt irányozva, a betegok ápolását oly nők által esz-

közölni, kik ezen szolgálatra szükséges előkészületet már megnyerték, itt helyén lesz némelyet megjegyezni azon módokról, melyek szerint a protestans egyházban az utolsó évtizedekben ezen célravezető képző intézetekről gondoskodva lett. Azon férfiú, ki ezen a téren életének munkáját kereste és találta, Dr. Fliedner lelkész volt, ki személyre véve a foglyok, a harcztéren elesettek, a gyermekek és a betegek inségét — ő ujitá meg az apostoli diakonissák szerzetét; mely által az evang. egyházban új erők ébresztettek, régi sebek gyógyulásnak indultak. Ez intézmény már is 4 világrészre terjeszté ki ágait, mert bár hol szükség mutatkozott, általa segély nyujtva lőn. Alig érkezett híre Syriából ama nagy vérfürdőnek, az ő diakonissái azonnal megindultak e messze tartományba; alig hallánk Schleswigből a harczri-riadót, rögtön ott termettek diakonissái a sebesültek sebeinek bekötésére és a lábbadozók ápolására. Az ő hatása nem szünetelt soha, szakadatlanul újabb munkára növekedő mértékben vállalkozott ő. Neki nem volt pénze s mégis nem szűnt meg építeni. Ő nem birt hatalommal s mégis fejedelem volt. Utolsó éveiben csak fél tüdővel lélegzett s mégsem fáradt el. Ő reá valóban illik urunk e mondata: „Te dolgoztál, de nem laukadtál.“ Fliedner az ipar mezején millió urává válhatott, palotákat építhetett és angol parkokat állíthatott volna — azonban mégis mint szegény ember halt meg, mert hitében mindent az úr szolgálatára, dicsőségére áldozott. E hitben nagyszerűk működései!

Dr. Fliedner Tivadar, a diakonissák intézetének alkotója, január 21-én 1800-ik évben született a nassaui Schweitzban, Epsteinban, hol atyja lelkész volt.

Tapasztalván a keresztyéni szeretet behatásának hiányát honában, belátta, mely lelki fájdalommal, mily gyengén áll ott a hit is. Észlelte honában a fogházakat, mely elfajulás, mely elhanyagolás képe tűnt az által szeme elibe. Sem evangélikus sem kathólikus lelkész a rabok mellett; még hely sem, mely isteni szolgálatra alkalmas lett volna. Az ifjú foglyok tanítására semmi gond, semmi rendes foglalkozás, még a nőknek a férfiaktól való elkülönözése sem teljesen.

Könyörületes szeretetének teljes mértékével kezdte meg munkáját a foglyok körében; sok kisebb hit

elégnek tartotta volna e mellékes munkát; de az ő csüggedetlen buzgalma és rendező esze tovább törekedett. Titkon beutazván a tartomány nevezeteseb fogházait, statisztikai adatokat gyűjtött és nem nyugodott mindaddig, míg tekintélyes jogász és kereskedő egyénekkel a katholicus és evangelicus részről szövetkezve, egy már fenálló angol egylet nyomán egy rajna-vestphaliai egyesületet nem alakított, melynek célja leendett a fogházakat lelkészekkel és tanítókkal ellátni, a foglyok czélszerű foglalkozását létrehozni, a szabadulás után a javultaknak menhelyet és czélszerű alkalmazást szerezni.

1827-ben Hollandban és Belgiában, 1832-ben pedig Angliában és Skóciában utazásai alkalmával továbbá még mélyebb betekintést nyerhetvén a fogházak, kór- és más közintézetek viszonyaiba, Angliában Fry Erzsébet által felfogott ösvény nyomában, figyelme leginkább a nők inséges állapota felé irányult. Hazájában visszaszövegeteikor a fogságból elbocsátott és elcsábított nők részére menhelyet szervezett, a melyhez szükséges eszközöket beszerezni nehéz volt ugyan, de mégis megjővének.

1835-ben ismét angol mintát követve, Düsseldorfban az első németországi kisdud-ovót állította fel, majd Kaiserswerthben egy kötő, azontúl szinte egy kisdudovó iskolát.

De az előre törekvő Flidnernek tulnyomólag szívének feküdt a betegek sorsa. A merre csak tekintett Némétországban és külföldön, a kórházak állapota borzasztó alakban tünt fel előtte. Az időben a hit elhanyagolása mellett sok szó volt a keresztyén szeretetről, de annak vajmi kevés tanúsága. Sok ujabban fejlődött népies gyárvárosokban vagy nem voltak kórházak, vagy szeretet nélküli ápolással. Az orvosok tele voltak panasszal a szolgáló személyzet, mind a férfiak, mind a nők hűség telensége, iszákossága, durvasága és bujálkodása miatt.

Ily meggyőződések nyomában azon hit támadt Flidnerben, hogy e bajok ellen a nők erejében kell az orvosszert keresni. A régi ősegyház diakonissáinak ismét elő kell jönniök. Ez intézmény nyomai minden időben feltűnedeznek a keresztyén egyházban. Nem apáczákra czéltott ő a szent fogadás kényszerével, hanem keresztyén nőkre,

kik a Jézus által kiérdemlett mennyei üdv iránti hálából neki teljes erejükből szolgálni készek. Ez volt az ő eszményképe, melyet jellemének vas következéséhez képest élte fogytáig mindenkor szem előtt tartott. Ha képes volt ő kised-óvodáiba keresztény nőket találni, kik hivatásuknak oly kitünőleg megfelelének; ha a szabadság-háború idejében találkoztak német nők, kik a katonai kórházakban a keresztényi szeretetnek és feláldozásnak csudaszerű tanúságokat szolgáltattak, miért ne lehetne most is számos oly derék nőket összehozni, kik egy szilárd és mégis szabad rendszerű szabályokhoz kötött társulatba belépnének.

Czélba vétetett tehát egy kórház alakítása, mely mintájaúl szolgálna a szeretettel vezetett vallásos beteg-ápolásnak s egyuttal ápolónők képző intézete is leendene. Nem volt a szerény Fliednernek szándéka, hogy ilyet ön-maga állítson fel, ő csak másokat ösztönzött arra. — 1836-ban a legszebb és legnagyobb ház eladóvá tétetett Kaiserswerthen. Fliedner vette azt meg 2300 talléron april havában. Ügybarátok kölcsönözék a pénzt, és már az 1836-iki május 30-án alá irattak Düsseldorfban a rajnavestphaliai diakonissa egylet alapszabályai.

Az új intézet alakja meg volt ugyan találva, de nem volt még sem beteg sem diakonissa. Mindkettőre sokáig kelle várakozni, de megjött mind kettő.

A folyó szükségletnek megfel elő pénzeszközei gyűjtés által szereztetett be; melynek eszközzésére Fliedner csodálatos képességgel birt. Mindamellett a kéregetés igen nehéz feladat volt és maradt mind végig.

Igen hosszadalmas volna az intézet növekedését apróra elmondani. Elég annyi, hogy a kised gyöngé növényből egy terebélyes fa lett, mely ágait nemcsak a keresztény Európára, hanem keletre, sőt Afrikára és Amerikára is kiterjeszti. — Az új intézménynak üdvös hatásait csakhamar mindenütt felismerék. Diakonissákat hívtak ápolóul kunyhókba és palotákba; álmélkodva látták, mint fejlődnek a kised-óvodák kezeik közt a gyönyör és öröm tanyáivá a gyermekek részére; mint vetették magokat alá a kórházakban az ő szilárd de barátságos és szelid módú rendtartásaiknak.

Tisztaság, kényelem és szelid csend együtt vonultak be velök ez intézetébe. Tapasztaltatott a fogházakban, hogy ők zajtalan, szolgálatkész, barátságos, szeretetet lehelő viseletükkal többre mentek, mint az azelőtti felügyelők szitkozódással és durva fenyegetéssel, végre mint községi diakonissák felkeresék ők a szegényeket, betegeket és ügyefogyottakat.

Azontúl gondoskodva lön a diakonissák egy nevezetes osztályáról: a tanító nőkről. Miért is kellene csupán a legkisebb gyermekeket ápolás alá venni? A nagyobbaknak nem volna már erre szükségök. Azért egy képző intézet szüksége is felszínre került és fel is állítottott. De ily képezdéhez iskola is kell; azért nem sokára egy árvaház is keletkezett, a közép osztályok árva nő-gyermekei számára. Utóbb pedig a Kaiserswerthi intézethez még egy nagyszerű tébolyda is csatoltatott az elméjükben háborodott nők részére, hogy a diakonissák munkájuk minden ágaiban kiképeztessenek és hivatásuknak az intézetén kívül is kellőleg megfelelhessenek.

Még több. E jótékony embernek figyelme e közben kiterjedett a szolgáló nőkre is s azok szükségére.

Mily veszélyeknek vannak kitéve magában Berlinben, mintegy 20 ezer evang. hitvallású nő személyek, kik a nagy városi viszonyok teljes tudatlanságával vetődnek oda és bizonyos viszonyok miatt rögtön szolgálat nélkül vannak? Hány nő kerülne ki a becstelenség veszélyeit, ha idejében menhelyre juthatna? Ez állapot leginkább égette Fliednernek könyörülő szívét. Örömet látta volna, hogy e bajnak más valaki vegye elejét, de senki sem találkozott. Végre ő maga fogott hozzá — 21,000 tallérért házat vett a szolgálónők szállásául és képzése végett, és azt is diakonissákra bízta. Hasonló intézetet alapított még élte folytán Derendorfbán Düsseldorf mellett.

Tekintsünk még egyszer vissza Fliedner szeretet műveire, ezek első kezdetében lelkeszi állomásának kisded kertjében. Valóban áldanunk kell az urat, ki megengedte, hogy sírjánál 430 kegyes nő személy gyülekezett össze, kik 100 mértföldre terjedő különböző szegény-, kór-, árva-, nevelő- és fogházakban vannak alkalmazva. Emlékezzünk több diakonissákat képző intézetekre és képezdékre Strassburgban, Berlinben, Stettinben, Boroszlóban,

Königsbergben, Halleban, Párisban, Stockholmban, Koppenhágában. Mindezek Fliedner tanácsának és vezetésének köszönik fenállásukat vagy legalább kezdetüket. Minden evang. hitvallású diakonissák, pedig számuk legalább is 1200, atyjuknak és alapítójuknak tekinthetik őt. Fel sem számíthatók azon közvetett és közvetlen előnyök, melyek az ő művének köszönhetők, és az evang. hitvallású Némethonban, s azonkívül is a kórházak, árva és szegények menhelyeinek átalakításában eredtenek. A Kaiserswerthi intézetek az eredeti kerti házacsokból utcákra és pompás épületekre növekedtek, melyekben naponta 500—540 ember táplálkozik, mihez képest az intézet évi szüksége 50,000 tallerra megy, Fliedner halálával pedig az intézet tőkéje csupán ingatlanokban 512,906 tallerra számíttatott, pedig ez összeg nem foglalja magában a berlini hajadonok szálodájának, sem a derendorfi, sem a hildeni ápolóházak tőke értékeit. S mindezt egy férfiú gyűjté, rendezé, alapítá és vezeté! Ő mert, és keresztül is vitte sok nehézség és küzdelemmel szembe szállva! Volt neki is része bel- és külső sanyargatásokban, küzdenie kellett ellenséggel és gyalázzal főként kezdetben, szóval működésének mezején is termett bógács és tövis; de ő nem csüggedt egy perczig sem, és minden nehézségen diadalt vívott ki, mire így kiálthatunk fel: Mindezt az úr cselekedte; mi az eredményt mint csudát láthatjuk.

S mindez egy ember műve!!!

A mi egybekötötetésünk a Kaiserswerthi intézettel sok ideig sikertelen volt annyiban, mennyiben az ottani főnök, bár kívánatainknak egész készséggel szeretett volna megfelelni, egy új munka-tér elfoglalására kíváncsi ápoló egyének hiánya miatt segédkezet nyújtani képes nem volt: azonban a múlt év vége felé mégis érkezett kedvező válasz és már a januárban történt megnyitás után, kellett az intézet főnökének aképp rendelkezni, hogy az időtájban küldött 2 diakonissa elhelyezésében akadály fel ne merüljön.

A ház némely részeinek átalakítása után egy beteg és rendelkezési helyiség állíttatott be sebészeti esetekre; továbbá alkalmas lakás a diakonissák számára, a pinczeszoba konyhává változott át oly módon, hogy májusban — 3 az intézeti személyzet számára szánt szobán, konyha és élés-kamarán kívül 4 betegszoba, előszobával, 10 ágygal, azonfelül egy reserva ágy állott rendelkezésünkre.

Junius 2-án megérkezett a házi dolgok véghezvitelére és a betegek ápolására alkalmazandó 2 diakonissa Kaiserswerthből, kikhez jött még egy harmadik november hóban, kinek rendeltetése a községi beteg szegényeknek ápolása saját lakaikban.

E munkás nőkkel oly szellem szállotta meg intézetünket, mely minden látogató, vagy kórházunkba került betegre jótekonny benyomást áraszt. Az intézet előnyeire tartozik, hogy a diakonissák egyike bírja a szláv nyelvet, mindnyája pedig törekszik a magyart elsajátítani. — Az intézet orvosai méltó elismeréssel vannak az alkalmazott személyzet magaviselete iránt a betegek ápolása körül, — elismerik mi jótekonny behatással van gyógykezelési szempontból is ily mivelt nők beteg ápolása, sőt minden látogató magával viszi házukból azon benyomást, hogy ebben az ápolás oly kezek által eszközöltetik, melyek a szeretet által tétetnek mozgásba.

Nem sokára az első 2 diakonissa megérkezése után beállott a háború időszaka és a bekövetkezett események tanúságot szolgáltak arra nézve, hogy az isteni gondviselés épen alkalmas perczben küldötte hozzánk a tevékeny és kiképzett diakonissákat. A cseh csatatéren vívott első ütközetrel egy időben határoztuk el a résztvétet községünk részéről is, a nagy mérvben megindult mozgásban a kórházak alapításában és a megsebesült és beteg katonák elhelyezésében. Különböző adakozások községünk tagjai és ügybarátaink részéről csakhamar képesítettek bennünket több nemű ágyszerek és berendezési kellékek megszerzésében. Tépések gyűjtettek és fehérműmek ajánltattak a felveendő sebesültek számára — a diakonissák is átengedék háló szobáikat.

Miután az első katonai, épen magyar születésű bevétel, egy jótekonny deán, ki intézetünket megismerte, azonnal ajánlkozott 2 utóbbi sebesült költségeinek viselésé-

sére. Ez által egy újabb elevenség jelensége tűnt fel kised helyiségünk téreiben, feszültebb tevékenység állott be diakonissáink működésében. Itt egy olasz feküdt átlövött karral, másutt egy sebesült huszár, — ismét egy őrmester a Gondrecourt ezredből kinek czombjai át voltak löve; végre több vitéz szász harczos körében, kik sokáig élni fognak emlékezetünkben, egy lovas vitéz, kinek borzasztó fejsebe bizonyosságul szolgált a porosz fekete huszárokkal vívott harczárol — ki ezért megérkezése után csak hamar arany érem általi kitüntetést érdemlett ki királyától. Ily körülmények közt házunk helyiségeinek szűk volta mindinkább érezhető lön, míg egy közel lakó tekintélyes család, eléggé nem méltányolható készséggel saját lakának 2 szobáját átengedni szives volt a lábadozók kényelmeül; miért is ez alkalommal élünk annak emiatti őszinte hálánkat nyilvánítani.

Daczára annak, hogy ez időben házunk nehéz betegekkel telve volt s ez okból fájdalmas sebészi műtételek, álmatlan éjek képezték intézetünk krónikáját — helyiségünkben mégis a béke képe tűnt fel, s többen katonáink közül oly ragaszkodást nyertek szerény házunkhoz, hogy még gyógyulásuk után is nehéz szívvél váltak meg eddigi menhelyüktől. Alkony közeledtével barátságos kis kertünk valóban vonzó képpel birt. Mind azok, kik mankó nélkül mozogni birtak, ott gyülekeztek egybe az est hűvös enyhében; voltak, kik kivítették oda magokat és kényelmesen elkészített nyughelyen vettek részt a társaságban. A harczosok közé nem tartozók csatlakoztak amazokhoz, vegyülve számos látogatókkal, kik vetélkedve kedveskedének egygyel mással a sebesülteknek, és a nap folyamában vagy este rendszeren megjelentek. —

Igen szép jelenet volt, midőn egy szász katona egy vak betegnek naponként felolvasott s azt sétálva vezette — vagy midőn egy cseh, barátságot lehelő szemekkel vitte a kertbe a porosz sebesültet, egykori ellenét, ki most is nálunk tartózkodik, kinek lábai bomba forgácsok és puska golyók által borzasztóan voltak roncsolva — és ezen a keleti tenger mellékéről való ember iránt, ki egykor szemben állott vele, folyvást a legőszintébb barátsággal és ragaszkodással viseltetett.

F. évi szeptember havában azon gondolat támadt

néhány barátainknál : hogy a lofolyt háború, majd béke időszakának emlékére egy csoportot véteessünk fel fényképileg az ezen időben az intézetben gyógyítás végett felvett egyénekről, — melyet olvasóink számára ide csatolunk. E kép előttünkbe tünteti az ápolónőket és az ápoltakat házunk udvarában, balról két szászt utóbb egy porost ennek háta megett fehér katonai kabátban ennek cseh barátját; középen ismét három szászt egy asztal mellett melyen olvasmányok feltárva fekszenek; jobbról egy leMBERGIT és a kút mellett egy olaszt. Egy nálunk gyógyított katona, magyar káplár, ápoló nőjében, a diakonissában felismerte a schleswig-holsteini hadjáratból egykori ottani ápolónőjét.

F. évi augusztus 22-én intézetünket ő királyi fensége a szász korona örökösne látogatásával tisztelte meg. Számos látogatóink közül e hóban megemlítjük a két Johannita lovagot, ugymint b. Lüttichau és Luck urakat, továbbá a sebesült katonák ápolása végett alakult drezdai nemzetközi egylet két küldöttjét, Dr. Schmid és kereskedő Richter urakat: a szász tábori pap Pásztor Schelle urat, végre a távol nyugatról Amerikából és dél felől Egyptomból megjelent látogatóinkat, kik az időben Pesten tartózkodtak.

Október 4-én, az napon, melyen több szász katonáink Bécs mellett lévő dandárjukhoz útra készültek, az ő és bajtársaik kíváratára urvacsorája szolgáltatott ki a kórházban, melyen 22 személy vőn részt.

Ez alkalommal kötelességének ismeri az intézet főnöke a kórház két rendes orvosainak az ezen évben tapasztalt áldozatteljes és kitünőleg hatályos működésökért elismerő nyilvánítását közzé tenni, ezeken kívül még Dr. Borbély és Dr. Szontagh uraknak, kik rendes orvosainkat akadályoztatás esetében szívesen pótolták, őszinte háláját kifejezni.

Egy betegünk sem távozott el házunkból anélkül, hogy mélyen érzett háláját ne nyilvánította volna. Egy öreg franczia, ki elhagyott állapotában nálunk keresett menhelyet és a franczia ágyra gyűlt adakozások alapján vétetett be házunkba, elbocsáttatásakor megállván az utcán a ház előtt, felemelt kézzel hintett áldáskívánatokat házunkra.

A cholera járvány idejében többen kaptak a szomszéd lakók közül orvosszereket intézetunktől, maga a ház e járványtól menten maradt.

Azon adományok sorában, melyekben intézetünk részesített, különös hálával emlékezünk meg az iparos osztályról, mely az épület átalakításánál és felszerelésénél részint díj nélkül, részint igen csekély díj mellett mutatták be áldozataikat.

Záradékuul meg kell mégemlítenünk, miként két évvel ezelőtt egy könyvecske jelent meg az intézet javára e czim alatt : „Grabesblumen“, melynek foglalata : költői és prózai elmélkedések vallásos írók munkáiból a szenvedők vigaszára kiválogatva. Az eddigi eladások által a költségek fedezve lévén, a további bevétel a szerző rendelkezéséből az intézet pénztárát illetendi. Ó Felsége Anglia királynéja, tavali németországbani tartózkodása alatt, a neki küldött 2 példányért 2 fnt sterlinget küldött kegyteljesen és még néhány példányt is méltóztatott megrendelni. E könyvecske füzve 50 krért adatik, finomul bekötve 80 krért és kapható Hornyánszky és Träger kiadó uraknál Pesten.

Az intézet minden eddigi jóltevőjének és részvevő barátainak Pesten, az országban mint a külföldön őszinte hálánkat nyilvánítjuk és feltekintve a minden jó és üdvös adományok szerzőjére ezt mondjuk :

„Eddig segített az Úr bennünket.“

Orvosi jelentések.

I. Belgyógyászati osztály.

Az 1866-ik évben a belgyógyászati osztályban 140 beteg keresett orvosi segítyt; ezek közül 43 a kórházban kezeltetett és láttatott el, míg a többi 97 egyén mint bejáró beteg részesített orvosi tanácsban és láttatott el orvosszerekkel. Az utóbbiak között néhány heveny-lobos eset is fordult elő, melyek veszélyes jellemüknél fogva ágybanmaradást követeltek, és így az intézetén kívüli látogatásunkat igényelték, melyeket azonban kedvező megoldásra vezetnünk sikerült.

Ez alkalommal ismét nem egy beteget találtunk a legkedvezőtlenebb körülmények között az ágyhoz szegezve, úgy hogy gyógy- és jótékony intézetek felállításának nagy jelentősége és égető szükségessége mindig újra és újra tárult szemünk elé, és hogy mindenekelőtt eléggé győződhattünk meg arról, mennyire valódi szükségességgé lett, hogy kis intézetünk a valóban segélyre szorulóknak érdekében mihamarább szélesbüljön és nagyobbodjék.

A bejáró betegek kóresetei, melyek csak kivételesen észlelhetők ponto an és tüzetesen, kimutatásunkban nem tárgyaltnak részletesen, és csak magában az intézetben kezelt esetek képezendik értesítésünk tárgyát.

Az előfordult betegségek a következők voltak :	A betegek száma	Elbocsáttatott		Meghalt	Kezelés alatt maradt
		meggyó- gyulva	javulva		
Szemköthártyalob (Conjunctivitis)	1				1
Arczorbáncz	2	2			
Toroklob (tonsilitis)	1	1			
Gégelob (laryngitis)	2	2			
Tüdőlob	3	3			
Tüdő- és mellhártyalob	1	1			
Heveny hörglob (brochitis acuta)	6	5	1		
Tüdővérbőség (hyperaemia pulmonum)	2	2			
Bordai mellhártyalob	1	1			
Az idült hörglob és vízkór (bronchitis chronica subseq. hydrope)	1		1		
Tüdögümőkór	4		3	1	
Tüdő- és bélgümőkór	1			1	
Ágyékfájás (lumbago)	3	3			
Heveny ízületi-sz	3	3			
Izomcsz	1	1			
Tomporzsába (neuralgia ischiadica postica)	1	1			
Köszvény (arthrosis)	1		1		
Cholérina	1	1			
Gyomorhurut	2	2			
Bélhurut	2	2			
Bélgörcs (kólika)	1	1			
Vérhas	1	1			
Visz Ércsomófekélyek	1	1			
Medenczezsontszu	1			1	
Összesen	43	33	6	3	1

43

A három beteg közül, kik az intézetben meghaltak, volt egy nyomorogva élő 42 éves napszámosnő, ki, miután inséges körülmények között hosszabb ideig a lehető leg-egészségtelenebb pinczelakásban feküdt ápolás és segély nélkül, egészen elhagyatva, csaknem haldokolva vétetett fel intézetünkbe. Kis fia, ki időközben egy jótékony családnál talált menhelyet, néhány nap mulva meglátogatta anyját a kórházban és nem volt sürgetőbb teendője, mint haldokló és félig eszméletlen anyjának belépte pillanatában csendes elégedettséggel fülébe rebegni : „Anyám — anyám! tegnap levest ettem!” E jelenet egy kissé több volt mint megindító!

Bakody Tivadar tr.

2. Sebészeti osztály.

A nevezett osztályban felvett és ellátott betegek száma 16,

és pedig : férfi 14,
nő 2.

A betegség neve	A betegek száma	Elbocsátott		Kezelés alatt maradt
		még- gyó- gyulva	ja- vulva	
Körömméreg	1	1		
Zsirdag	1	1		
A lábtőcsontok megszuvasodása és elhalása	1		1	
Lőseb a jobb fölkarcsontban	1	1		
A baloldali mellkas zuzódása	1	1		
Lőseb a jobb mutatóujjban	1	1		
Lőseb a mellkas és fölkarcsontban	1	1		
Lőseb a bal kéztőcsontban	1			1
Lőseb a homlokesontban koponyacsont-zúzással	1	1		
Lőseb a bal alszárcsontban a sípcsont és szárkapocs megszuvasodásával és elhalásával	1		1	
Zúzottseb a bal lábháton	1	1		
Lőseb a jobb felszárcsontban	1			1
Zúzottseb a jobb lábon	1	1		
Nyirkedénylob körömméreg után	1	1		
Fekély a bal lábon	1	1		
Lőseb a bal alszárcsontban	1	1		
Összesen	16	12	2	2

A betegek száma 12,
és pedig : gyermek 3
férfi 5
nő 4.

A betegség neve	férfi beteg	nő beteg
Erőszaki szaruhártyalob a jobb szemén	1	
Porcshártyahályog (pterygium) a jobb szemén	1	
Fülkarcsont-ficam	1	
Viszér-fekélyek az alszáron és a jobb lábtón		1
Üszkös fekély az alszáron		1
Zuzódás és csúz		1
Sejtszövetlob a jobb alszáron	1	
Mindkét oldali kacsibaláb		1
A bal halánték csont és a bal-sipesont görvélyes megszuvasodása	1	
Zúzottseb	1	
Görvélyes csonthártyalob	1	
Tüdőgümőkór	1	
Összesen	8	4

A mi a műtői tevékenységet illeti, itt általában csak annyi közölhető, hogy három nagyobb és öt kisebb véres műtét — és pedig mindannyi szerencsés eredménnyel — végeztetett, melyek alkalmával Borbély József tr. és Boleman István tr. urak a legkitünőbbben segédkedtek. Felhasználom tehát az alkalmat e két tisztelt ügyársamnak, különösen Borbély tr. úrnak legszívesebb köszönetemet nyilvánítani, ki a katona kórházbani működésem alatt a legkészségesebben vállalta el az osztály ideiglenes vezetését.

Az ezen osztályban tett észleletek becse és természete felett részleteket közölni fenntartjuk magunknak későbbre, mire az esetek száma nagyobb, következőkép eredményük is becsesebb leend.

Boleman tr.

A betegek illetőségének és ellátásuk tartamának kimutatása.

Osztály		Szám	S z ü l ő f ö l d										Az ellátás napok száma		Egy betegre esik ellátási nap
			Magyarország	Szászország	Poroszország	Csehország	Felső-Austria	Bajorország	Württemberg	Franciaország	Olaszország	Lengyelország	egyenként	összesen	
Belgyógyászati	férfi	10	7	—	1	—	—	1	—	1	—	—	163		16
	nő	26	16	1	3	2	2	1	1	—	—	—	553		21
	katona	7	1	5	—	1	—	—	—	—	—	—	255	971	36
Sebészeti	férfi	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	130		32
	nő	2	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	100		50
	katona	10	3	4	1	—	—	—	—	—	1	1	614	844	61
Mindkét osztályban	férfi	14	11	—	1	—	—	1	—	1	—	—	293		21
	nő	28	16	2	3	2	2	1	2	—	—	—	653		23
	katona	17	4	9	1	1	—	—	—	—	1	1	869	1815	51
Összesen		59	31	11	5	3	2	2	2	1	1	1	—	—	31

Járorvoslatilag kezeltetett :

a belgyógyászati osztályban	97	} összesen 109 egyén.
a sebészeti	12	

„

Az előbbeni, az intézetben ápolott betegekről szóló kimutatáshoz még néhány megjegyzést kell tennünk.

A 31 magyarországbóli betegek által következő megyék voltak képviselve : Pest-Pilis 13, Abauj 2, Gömör 2, Temes 2, Fehérvár 2, Bács 1, Békés 1, Hont 1, Kis-Kunság 1, Komárom 1, Krassó 1, Tolna 1, Somogy 1, Veszprém 1, Zala 1 által.

A 17 mind a két osztályban ápolott katonák közt 7 a cs. kir. osztrák sereghez (4 magyar, 1 lengyel, 1 olasz, 1 cseh), 9 a kir. szász és 1 a kir. porosz sereghez tartozott.

Az év végével még egy osztrák s egy porosz katonára, kik legnehezebben sebesültek, mint üdülők az intézetben voltak.

Vallás szerint volt a katonák közt 9 ág. hitv. evangélikus, 2 helvét hitvallású, és 6 róm. katolikus.

Az 59 beteg közt felvétellett :

40 krnyi naponkénti fizetés mellett 9 beteg

a francia szabad ágy alapján 1 „

heti befizetések következtében 31 „

végre kivételképen ingyen 18 „

és pedig 15 katonán kívül, egy szegény haldokló asszony egy gyámoltalan leány és egy idegen szolgáló.

Az ápolási költség minden egyes betegre nézve általán 33 ft. 10 kr-ra, és minden egyes ápolási napra 1 ft. 7 kr-ra ment.

Bethesda kórház

h á z i r e n d j e.

---

1. A ház feletti felügyelet az egyház-elöljáróság részéről kinevezett igazgató tanácsot illeti.

2. Az ez ideig betegek felvételére berendezett két szoba közül az egyik férfi, a másik nő betegek számára van rendelve; egy harmadik szoba seborvosi esetekre szolgál, míg ezek, és az alleopathikus gyógy mód számára szinte két szoba fog berendeztetni.

3. Ha több beteg van egy szobában együtt, akkor mindegyikük köteles lehetőleg ügyelni, hogy a többiek ne háborgattassanak és nyugalmuk ne zavartassék.

4. A beteg szobákban a dohányzás tilos. Lábadózóknak az illető orvos megengedheti az udvarban vagy kertben való dohányzást.

5. Szerencsejátékok tiltva vannak.

6. Az orvos minden egyes esetben megnyerendő engedelmével nélkül a szobákat és a kórházat elhagyni nem szabad.

7. A betegek háborgattatásának kikerülése végett látogatások rendesen csak a vásár- és ünnepnapok délutáni óráiban s kedden valamint pénteken 1—4 órai időben vannak megengedve. A legközelebbi rokonoknak azonban megadathatik a felügyelőnőnél történt feljelentés után az engedély, hogy hozzátartozóikat, ha azoknak állapota megengedi, bármikor meglátogassák. A betegek lelkészeinek látogatása csak akkor meg nem engedhető, ha az illető orvos a beteg látogatást világosan megtiltja.

8. A kórházi ápolás alatt lévőknek az orvos tudta nélkül eledelket, bort, vagy bárminémű más szeszes italokat hozni nem szabad.

9. Minden beteg számára az orvos szabja meg a napi étrendet. Ezenkívül a betegnek semminemű tápot adni nem szabad és ezt adott esetben el sem szabad fogadni,

ki az ételekkel megelégedve nincsen, ebbeli panaszait az orvossal közleni köteles.

10. A betegek és hozzávalóik a személyzetnek borra-
valót ne nyujtsanak s illet ennek elfogadni tiltva van.

H a t á r o z a t o k

a betegek felvételét és ellátását illetőleg a

Bethesdában

(Terézváros, rózsautca 5. sz.)

1. A német-reformált fiók-község Pesten egy gyógy-
intézetet alapított, mely mai nap megnyitattik.

2. Felvételnek e gyógyintézetbe mindenek előtt a
pesti reformált anya- és fiókközség tagjai, ezek család-
tagjai, cselédei, legényei és inasai, végre ideiglenesen itt
tartózkodó és átutazó felekezettársak.

3. Minden az anya- vagy fiókközséghez tartozó
községtag, mely az intézet pénztárába hetenként 10 kraj-
czárt fizet, megbetegülése esetében díjtalan ellátásra bir
igénynyel.

4. Egy családatya, ki hetenként 20 krajczárt fizet
be, bármely családtagjának díjtalan ellátására bir igény-
nyel a tiz éven aluli gyermekek kivételével.

5. A községtagok cselédei, legényei és inasai szinte
birnak a díjtalan ellátás jogával, ha ők vagy gazdáik a
heti 10 krajczáros befizetéseket megtették.

6. A díjtalan ellátás jogosultsága három hónap mulva
veszi kezdetét, a nevezett heti 10 krajczáros befizetések
kezdete után.

7. Nem befizetők 40 krajczár ellátási
illeték fizetésére kötelezvék naponként,
két havi tartózkodás után 45, három havi tartózkodás
után 50 krajczárt.

8. Ki három hónapnál tovább marad heti illetékei-
nek befizetésével hátralékban, az az előjáróság határo-

zata folytán az ingyen ellátásra jogosultak sorából kitörölhető.

9. A felvétel a gyógyintézet orvosai által történik, ha az illető jogosultsága a tagnévsorból látható, vagy egy előljáró tag bizonyítványa által kimutattatik, hogy az ellátási költségek kifizetve vagy biztosítva vannak.

Azonban idült betegek, elmebetegek, bujakórosak, valamint oly betegek, kiknek baja az orvosok nézete szerint a gyógyintézet segédeszközeivel meg nem gyógyíthatók, egyelőre semmi szín alatt sem vétetnek fel.

10. Az ügyek vezetése egy a német reformált fiókközség egyháztanácsa által saját kebeléből választott előljáróságot illeti, melyhez az intézet orvosai is tartoznak. Mint magától értetik ezen előljáróság a nevezett fiókközség egyháztanácsának működéséről számolni tartozik.

Pest, télhó 1-én 1866.

Az előljáróság.

König Rezső, lelkész	
Biberauer Tivadar,	} egyháztanácsnokok.
Hornung Antal,	
Bakody Tivadar tr.	} rendelő orvosok.
Boleman Gyula tr.	

Ápolónők	{	Wehn Zsófia, főnöknő.
		Höser Adél.
		Klee Klára, a község részéről.

Atnézete a bevételek és

Tételek	Megnevezése a bevételeknek	Járulékok			
		egyenként		összesen	
		ft.	kr.	ft.	kr.
A. Alapítványi adományok és ajándékok.					
1	Külföldről	3894	26	4650	75
2	Belföldről	756	49		
B. Adományok ingyenágyakra.					
3	Német ágy kamatokkal együtt	492	46	3358	25
4	Angol „ „ „ „	615	67		
5	Francia „ „ „ „	161	53		
6	Skott „ „ „ „	549	78		
7	Schweizi „ „ „ „	756	57		
8	Bácsmegyei ágy „ „ „ „	2	6		
9	Győr „ „ „ „	764	90		
10	Fehér „ „ „ „	5	8		
11	Ugocsa „ „ „ „	10	20		
C. Adományok sebesültek számára.					
12	Adományok	348	66	372	—
13	Gyűjtések	23	34		
D. Folyó bevételek.					
14	Évi járulékok	537	50	1200	36
15	Befizetések	351	58		
16	Ápolási pénzek	169	80		
17	Intézeti persely	33	21		
18	Kis gyógyszerész úr orvosságokérti leszámítás	33	55		
19	Kamatok	74	72		
Összesen				9581	36

Ezek kamatoznak Dr. Bakodynál :

1 magyar tehermentesítési kötvény á 1000 ft.
A pesti takarékpénztárnál 1050 ft.
Készpénzben 128 ft. 65 kr.
Glasgowi bankban 169 L. 6. Sh. 6 d.; 30 arany; 5 Fres.
Lipcsében 7i tallér.

kiadásoknak 1866-ik év végeig.

Tételek	Megnevezése a kiadásoknak	Járulékok			
		egyenként		összesen	
		ft.	kr.	ft.	kr.
	Az intézet alapítására.				
1	Javítások és alakítások a házban	1253	88		
2	A kert alakítására	46	54		
3	Butorokra és ágyak felszerelésére	825	40		
4	Házi és konyha-eszközökre és műszerekre	169	82		
5	Fehér és ruha nemükre	312	55		
6	Három diakonissák uti költségére	165	7	2773	26
	Igazgatási költségek.				
7	Házbér 1866. sept. 30-tól 1867. február 2-ig	625	—		
8	Adó és beszállásolás	199	9		
9	Étszerek és háztartásra	819	10		
10	Beteg ápolásra és házfelügyelésre	236	95		
11	Fűtés	74	82		
12	Világítás	18	57		
13	Mosás	34	94		
14	Kerti dolgokra	21	48		
15	Gyógyszertárra	37	72		
16	Nyomda, posta és könyvkötő	61	27	2128	94
	Kiadások katonák részére.				
17	Ágyak felszerelése	245	90		
18	Elszállítási és uti költségekre	82	20		
19	Ruházata	8	25		
20	Bor, dohánnyra	43	91		
21	Temetési költségekre	22	50	402	76
	Összeg			5304	96
	Pénztári maradvány 1867-re			4276	40

Biberauer Tivadar,
pénztárnok.

A pénztári könyvvel egyezőnek találtatott.

Galambfi V.
C. Rau.

A természetben és különféle
tárgyakban kapott ajándékok
kimutatása.

Adám és Eberling urak	12 törölközőt, 2 abroszt.
Adler Hedvig asszony	50 font szilvát $\frac{1}{8}$ mázsa rizst.
Bakody Tivadar tr.	1 tökéletesen berendezett kórházi gyógyszertárt; nyomtatott min- tákat betegjegyzőkönyvekre és naplókra, 4 függőlámpát és 2 állólámpát.
Bakody Amanda assz.	50 font rizst, 20 font sót.
Barber és Klusemann urak	1 zsák lisztet.
Berger assz.	vásznat és tépést.
Britt és külföldi biblia- társulat	2 német bibliát és egy magyart.
Biberauer Mari assz.	1 nagy étszekrényt.
Biberauer Vilma assz.	1 tintatartót és régi vásznat.
Biberauer Tivadar úr	Török superintendens úr arczké- pét aranyrárával.
Blum J. úr	3 mázsa kenyérlisztet.
Borbély Sréter Klára asszony.	5 font darát, 2 font rizst, 2 font finom árpadarát, 2 font török szilvát, 1 font szappant, 2 font sót.
Ciganeck R. úr	tépést.
Dessewffy Ilon assz.	25 font lisztet, 25 font szilvát, 5 font darát, 5 font árpadarát, 2 font keményítőt, 5 font szap- pant, 2 üveg kékitőt.
Ditmar R. úr	25 font égető olajat.
Dobler úr	16 szabadkártyát a királyfürdőbe Budán.
Drasche Henrik úr	2000 darab téglát.
Fabinyi assz.	10 font árpadarát.
Fischer úr	20 $\frac{1}{2}$ rőf perkált.
Fleischmann és Weber urak	10 font taraczkmagot.

Füredy assz.	1 zsák burgonyát.
Fuhrmann Julia assz.	1 tollaságyat és tollas vánkosokat, 12 fehér zsebkendőt, 5 pár harisnyát.
Franz úr és társa	10 font stearingyertyát, 25 font szilvát.
Fröhlich J. assz.	tépést.
Galambfi Józsa assz.	tépést, vásznat, 3 üveg bort, 6 nőinget.
Gönczy P. assz.	2 üveg befőzöttet.
Götz A. úr	három szobát festett ki leszállított árért.
Gregersen G. úr	különféle építőfát.
Grolloper úr	1 fénymázás bádgerselyt, 1 öntöző kannát.
Gruber János úr	3 mázsza vízepítészeti köragaszt.
Haggenmacher Mari a.	2 lepedőt, 1 inget és régi vásznat.
Haggenmacher és Weber assz.	10 férfihálóköntöst.
Haggenmacher K. úr	2 zsák lisztet.
Halbauer úr	12 gyapju sált.
Herzfelder úr	1 zsák burgonyát.
Höcker assz.	tépést és vásznat.
Hofhauser úr	1 szekér ujszalonkai tőzeget.
Holly József úr	1 faállványt egy állóóra számára.
Hornung Antal úr	1 falrácsot, 8 fekete táblát, 2 kis fekete táblát, 2 zsámolyt, 1 kis étkamra ablakot, 6 gömbölyű fődöt.
Janisch Hermin assz.	tépést, vásznat.
Jankovits úr	32 rőf gyapjuszövetet.
Immervoll Antal úr	vásznat.
Jungk Keresztély úr	12 pár étszert.
Keller assz.	4 férfinget.
Klauser János úr	3 férfinget, 2 háloujjast.
Klauser Vilmos úr	1 ruhaszekrényt, tépést, vásznat.
Knipping Vilma k. a.	tépést, vásznat.
Koczurek assz.	tépést, vásznat.
Kois Emma assz. Mis-	
kolczon	1 csomag vásznat.
Kraus assz.	tépést, vásznat.

Kruse Lajos úr	1 nagy ruhakosarat.
Lang M. assz.	12 csészét, 24 tányért, 6 tálát.
Leidenberger P. úr.	3 üveg bort.
Liedemann Róza assz.	15 új férfinget, 15 új gatyát, 4 régi inget, pólyákat, tépést, vásznat.
Lindner Emma k. a.	tépést, vásznat.
Lohr Antal úr	18 csomó művakoláshoz való nádat.
Luczenbacher úr	1 szekér tűzifát.
Mandl István úr	12 számozott bádogtáblát.
Meyer Anna assz.	1 csomag czukrot, 1 csomag lisztet, 1 csomag kávé, 1 csomag árpadarát.
Meyer József úr	1 ágyszerpenyőt.
Mössmer J. úr	1 vég vásznat.
Moody E. k. a.	1 álló órát.
Mosch Gizella assz.	5 font finom mosdószappant, 6 üvegese hajolajat, 6 üveg kölni vizet.
Müller k. a.	tépést, vásznat.
Nadler J. V. úr	$\frac{1}{4}$ mázsa szilvát.
Névtelen	11 kosár coaksot.
Otto B. assz.	1 oleanderfát.
Rau K. assz.	1 tucsat étszert, tépést, vásznat.
Rauch György úr	4 pár háziczipőt.
Rose L. k. a.	1 abroszt, 1 lapátot, tépést, vásznat.
Rosenberg assz.	tépést.
Sábel Rósa k. a.	vásznat.
Schäfer assz.	tépést, 1 üveg bort.
Schäfer Ágost úr	1 szökökútkészüléket a kertbe.
Schlecht Amalia assz.	tépést, régi vásznat.
Schlesinger J. úr	5 köpőládát, 4 köpöcsészét, 1 mosdómedenczét.
Schneider assz.	9 pár kapezát, 8 pár harisnyát, 2 ingmássát, 8 rőf parketet.
Schneider úr	2 pár szövött czipőt, 1 férfinget, 3 pár pamut ujjast, 2 pár pamutkezttyüt.
Schnepp Fülöp úr	díjtanul kövezte az udvart.

Sréter assz.	12 font szilvát.
Schwarz Tivadar úr	vásznat.
Selig k. a.	2 matráczt, lószórt vánkoscokra, ágyneműt, 6 lepedőt, 6 vánkosc- ezihát, 12 törölközőt, 2 férfiuj- jast, 3 férfinget, 2 nőinget, 2 gatyát, 2 alsószoknyát, 6 fehér zsebkendőt, 3 törölközőt.
Seyderhelm E. úr	7 rózsatőt, 4 repkénytöt és 20 kü- lönféle virágtőt.
Stefani L. úr	41 mázsa coaksot.
Stezwalsky F. assz.	tépést, vásznat.
Sziewczinszky R. úr	1 intézeti emlékkönyvet.
Szumrák J. assz.	12 darab törölközőkendőt.
Tabermann úr	12 üveget, 20 ivópoharat.
Triebold assz.	tépést.
Uhlrich E. assz.	tépést.
Voigt Keresztély úr	1 intézeti pecsétet.
Wahle Elv. k. a.	tépést, vásznat.
Weber Teréz assz.	3 hálófököttöt, 3 hálósipkát, 3 há- lójast, 1 spanyolfalat, 1 puly- kát, 5 tyúkot, 4 oleandertőt.
Weber János úr	1 álló órát.
Ziegler assz.	4 női hálóköntöst.
Zsigmondy L. assz.	15 itcze darát.
Zsigmondy M. assz.	25 font darát.

A.

**Az alapító járulékok és adományok
j e g y z é k e.**

	Egyen- ként	Össze- sen
K ü l f ö l d.		
1. Amerika.		
Budington Rev. Newyorkban 20 frs.	10.20	
Egy névtelen baráttól a községápolónő tartására 12. L. 10 sh.	158.75	168.95
2. Németország.		
Kirsch, lelkész Berlinben 5 tallér.	8.50	
Wicke kisasz. „ „ 10 „	17.00	
Wessel kisasz. „ „ 1 „	1.70	
v. Könen assz. „ „ 3 „	4.86	
v. Boltog Józsefnő, szül. Stregen báró- nő, majnai Frankfurtban	4.80	
id. Tauchnitz, Lipcsében 20 tallér	32.40	
Frege tanár, „ „ 20 „	32.40	
Metz úr, Freiburgban 25 r. f.	27.00	
B. Rosenberg kisassz. Drezdában	8.43	
Beust grófnő Drezdában	5.05	
E. S. Drezdában	0 28	
Lüttichau báró Drezdában	100.00	
Kapff főpap, Stuttgartban	28.07	
Reihlen T. úr Stuttgartban	34.00	304.49
átviendő		473.44

	Egyen- ként	Össze- sen
3. Angolország.		473.44
Mackichan assz. gyűjtött : 35 L. 5 sh.	370.46	
Wingate R. úr Londonban	21.00	
Black tr. Torquayból	5.00	
Wingate R. úr által Angliából 12 L. 11 sh. 9 d.	161.12	
A londoni nőegylet a bécsi hazafias se- gély-egylet által	647.50	1205.08
4. Skótország.		
Mackichan assz.	1105.25	
Muir A. assz. Finlaystoneben, 2 L. 15 sh. 3 d.	30.33	
Mirrlees assz. Glasgowban 1 L.	10.97	
Gordon úr S. Andrewsben 10 L.	109.70	
Gordon úr az ápolónők tartására 50 L.	524.50	
Az orvosi missziótársulattól Edingburg- ban 20 L.	200.00	1980.75
5. Schweitz.		
Wagner Thusnelda kisassz. gyűjtése :		
Wagner Th. 6 frk. Bovet Eloa 1 frk. 65		
Cm. Jordy Mari 10 C. Bonjour Luiza 5 C.		
Devenoge Julia 1 frk. Baffin assz. 20 C.		
Duvoisin Ida 15 C. Mareuard Julia 20 C.		
Feisli Sam. 20 C. Feisli Kár. 20 C. Bovet de		
Muralt assz. 5 frk. 60 C. Rivier Lajos 2 frk.		
Etter Marianne 20 C. Raymond Laure 20		
frk. Miéville Henriette 60 C. Bovet Elsa 50		
C. Pury de Muralt Kár. 5 frk. Nagel Gyula		
4 frk. Bonhote A. 3 frk. du Pasquier 2 frk.		
E. T. 2 frk. Coulon Kár. 2 frk. Ducounnon		
Adél 30 C. Oswald Alvin 35 C. Göbel Carolin		
5 C. Oswald Otto 35 C. Boujour Luiza 25		
C. Burkhardt Zsuzsauna 10 C. Meyrat Nina		
		3659.27

	Egyen- ként	Össze- sen
15 C. Dillars Hortense 20 C. Gentil Berta 10 C. Afrique Jousse 1 frk. Bovet Henriette 15 frk. Wasserfall de Bôle Izabella 1 frk. Welti E. 30 C. Fasi P. 50 C. M. L. 50 C. St. A. 2 frk. Jacob S. 1 frk. Guchsof György 1 frk. Pf. S. 50 C. Isaccson E. és M. 2 frk. Borel assz. 20 C. Cruchaud Zsófia 2 frk. Cartin Matild 10 frk. Areuse Róbertné 3 frk. Barlet assz. 1 frk. Bonhote úr 1 frk. Afrique Jousse 5 frk. Denis úr 5 frk. Rosolet úr 5 frk. Pury Frigyes 5 frk. Pourtales assz. 5 frk. Barbe Emma 2 frk. Bovet Ilon assz. 10 frk. Bovet Clara 5 frk. Bovet Areuse 15 frk. Bovet Liza assz. 25 frk. Bovet Sac Areuse 20 frk. Berg L. 2 frk. Invet Lina assz. 10 C. (205 frk.)	94.09	3659.27
Bovet de Muralt úrtól Grandvergerből 20 frk.	9.18	
Legrand lelkész úrtól Baselben	115.00	
Huber missionarius úr által Römer kisasszonytól Yverdonban 40 frk.	16.72	234.99
		3894.26

B e l f ő l d.

1. Nyilvános intézetektől.

Az első osztrák biztosítótársulattól Bécsben	40.00	
Az osztrák Phoenix igazgatóságától Bécsben	10 00	
Az Assicurazioni Generali-től Triest- ben	15.00	
Az osztrák fiókhitelintézettől Pesten	5.00	
A pesti takarékpénztártól	100.00	
A ó-budai takarékpénztártól	10.00	
Az államvasutattársulattól szállítási ár- elengedésképen	17.61	
Az éjszaki vaspályatársulattól szállítási árelengedésképen	6.66	204.27
		204.27

	Egyen- ként	Össze- sen
2. Pest-Budán kívül.		204.27
Kárász örököseitől	50.00	
Martiny kisassz. által Győrből		
Ráth Károlyné 1 ft. 50 kr. Ráth Károly 40 kr. Stampa Olympia assz. 1 ft. Srikker Sándor 50 kr. Mayer Mihályné 1 ft. Ráth Teréz 5 ft. Martiny Julia 10. 60.	20.00	
Kunold úrtól Surányban	5.00	75.00
3. Buda-Pest.		
Bakody A. assz. által egy névtelentől	5.00	
Betka úrtól	0.50	
Biberauer assz. ruhára gyűjtött :	5.50	
Bürgermeister úrtól kútmunkadíj elen- gedésképen	11.50	
Gorové István úrtól	20.00	
Haas Lipót úrtól	0.80	
Hebbalik Gyulánétól	4.70	
Herbst András úrtól	1.00	
Hornung úrtól asztalosmunkadíj elen- gedésképen	16.30	
Hornyánszky V. úrtól	2.00	
Knipping W. kisasszonytól	8.85	
Knopp és Veit uraktól öntött betük ár- elengedésekep	6.00	
König lelkesz úrtól egy pamlag költ- ségére az ápolónók számára	25.00	
Liedemann Rózsa asszonytól	50.00	
Lindner Emma kisassz. gyűjtése :		
Bar. Amelia Augusta 1 ft. Back úr 1 ft. Barczay úr 2 ft. Don Lina 50 kr. Földváry Alb. 1 ft. Földváry Isab. 1 ft. Földváry K. 1 ft. Földváry Mari kisassz. 1 ft. Földváry Miklósné 5 ft. Földváry Festetics Rózsa kisassz. 1 ft. Jankovics Aug. 1 ft. Jankovics		
	157.15	279.27

	Egyen- ként	Ossze- sen
Vinzenzia 1 ft. Kubicsillné 40 kr. Masson	157.15	279.27
Emma assz. 1 ft. Plosz tr. 1 ft. Radnótfáy		
Nina kisassz. 1 ft. Sárkány Luiza kisassz.		
2 ft. 40 kr. Schöner Sam. úr 1 ft. 20 kr.		
Singer Áb. úr 50 kr. Sószer J.-né 4 ft. 80		
kr. Tóth Mari k. a. 2 ft. 40 kr. Névtelen		
40 kr. B. Villata 2 ft.	34.60	
Moody hitszónok úrtól	100.00	
Rauch G. úrtól	3.00	
Rose L. kisasszonytól	12.00	
Rose asszonytól	5.00	
Rose kisasz. által gyűjtetett :		
N. N. 2 ft. Névtelen 1 ft. Perveszler J.		
1 ft. Rose L. kisassz. 2 ft. 70 kr. Szillássy	8.40	
Ida kisassz. 1 ft. 70 kr.		
Rottmayer János úrtól	2.10	
Schäfer A. úr gyűjtése	3.00	
Schäfer A. úrtól lakatosmunkadíj elen- gedésképen	24.00	
Schlecht Ed. úr gyűjtése :		
Wehrmann úr 10 kr. Schlecht úr 1 ft. 70 kr.	1.80	
Schlesinger J. úrtól bádogosmunkadíj- elengedésképen	12.75	
Schneider Józsefné gyűjtése :		
Böhm K. assz. 1 ft. 60 kr. Hirt úr 2 ft.		
80 kr. Posch úr 40 kr. Schneider úr 80 kr.		
Schwarz Tivadar úr 2 ft.	7.60	
Schütz Lajos úrtól festőmunkadíj elen- gedésképen	50.82	
Schwartz Márton úrtól	1.00	
Wahle Elv. kisasz. gyűjtése		
Bamberger K. 40 kr. Barabás Daniel 1 ft.		
Drasdo kisasz. 1 ft. Elleder úr 40 kr. Ha- berern úr 2 ft. Halberson úr 1 ft. Heinzel- mann úr 1 ft. Höpfner úr 5 ft. 20 kr. Hutter		
1 ft. Liedemann Luiza assz. 2 ft. Lauffer T.		
1 ft. Linhardt M.-né 40 kr. Lónyay M.-né		
50 kr. Mehrer V. 1 ft. Muntzky úr 1 ft. Nagy		
Károly úr 5 ft. Pohl Katalin assz. 40 kr.		
Riedle Miksa úr 1 ft. Roth és Cubitz urak 2 ft.		
Schneemayer úr 40 kr. Stolpe S. kisasz. 50 kr.	28.20	
	451.42	279.27

	Egyen- ként	Össze- sen
Wanko úrtól	451.42	279.27
Weberné assz. gyűjtése :	5.90	
Elsasser Ferencz úr 1 ft. Elsasser János úr 50 kr. H. István úr 1 ft. Gollwitzer Nándor úr 1 ft. Cratzel Sándor úr 1 ft. Hösch úr 2 ft. 50 kr. B. Ottóné 2 ft. 50 kr. Pichelmeyer Anna assz. 2 ft. Raikóné assz. 3 ft. 20 kr. Schneidhofer Katalin assz. 1 ft. Schmeer úr 40 kr. Knutzenné assz. 1 ft. Wehrl K. úr 1 ft. N. N. 40 kr.	18.50	
Wetzer és Kuntz uraktól	0.40	
A hitelintézet egy hivatalnokától	1.00	477.22
		<hr/> 756.49

B.

1866 végeig a szabad ágyakért befolyt járulékok

j e g y z é k e.

Egy német szabadágyra.

Kapff főpap úr Stuttgartból	70 d. n. frt.
Wahle kisassz. Lipcséből	2 r. tall.
Névtelen Danzigból	1 r. tall.
Egy konstantinápolyi ápolónő	2 frt. o. é.
Wahle kisassz. Culmbachból	5 frt.
„ „ Lipcséből	2 r. tall.
„ „ „	4 frt. o. é.
Lippe grófnő Münsterből	5 r. tall.
Reeden lelkésznő Flothoban	1 r. tall.
Rödel úr Brünnből	1 frt. o. é.
Bertram Rózsa betegápolónő	1 r. tall.
Ő fensége a szász koronahercegnő Carolától	50 frt. o. é.
A szász kir. nemzetközi egylettől sebesült katonák ápolására Drezdából	50 r. tall.
Schlieben Mari kisassz. Drezdából	{ 1/2 korona
Kapff főpap úr Stuttgartból	{ 23 frt o. é.
Lindner kisassz. gyűjtése Szászországban:	2 Frigy. a.
Lindner Károly 1 t. Gerstenberger kántor	
5 e. g. Mensel 15 e. g. Lindner Vilmos 5 e. g. Lange V. 15 e. g. Haberland Károly 2 t. v. Haberta 10 e. g. Naumann Emilia 10 e. g. Rabenau 1 t. Graupner Emilia 7 e. g. 5 ft. Franke Róbert 1 t. Lindner Ernőke 1 t.	8 t. 7 e. g. 5 ft.
Wahle kisassz. által Eberstein assz. Schönfeldből Lipce mellett	8 ft. o. é.
Kirsch lelkész által Berlinből:	
Wicke kisassz. 10 t. Kirsch lelkész 5 t.	15 r. tall.

Burger lelkész által Burtenbachban
Augsburg mellett :

Jung. L. 30 kr. Schüle 2 ft. Weidenbach
2 ft. Schmid Julia 2 ft. Burger lelkész 1 ft.
10 kr. összesen 7 ft. 40 kr.

7 frt. 40 kr. r. p.

Az új evang. egyházlap szerkesztőse-
gétől Berlinben :

Gnadenbergből 5 t. Mannheimból 2 t.

7 r. tall.

König tr. urtól Lipcsében :

Lipcsében : Brecht Ernő 1 t. B. L. 2 t.
Wetschky 1 t. Beyer T. 1 t. Russ G. 2 tall.
Wigandné 1 t. Hamburgban : Duncker I. V.
10 t. Behrens Ágost 1 t. Bonnban : Simonis
K. 5 t. Wiesbadenben : Vreeland kisasz. gyűj-
tött 12 t. Barmenben : Selbach 2 t. Rührich
2 t. Coblenzben : Delius 2 t. Bremában :
Lahnsen I. 1 t. Egloffstein gróf Arklittenben 8 t.

50 r. tall.

Mertens G. Manchesterben

5 L.

König R. tr. által :

Bauernfeind Jinnában 1 t. Kuno Torgauban
1 t. Besser úr 1 t.

3 r. tall.

Egy angol szabadágira.

Mirlees urtól Glasgowban

210 ft. o. é.

Mackichan assz. Bristolban

52 ft. 50 kr. o. é.

Rose kisasz. által Angliából

5 L.

Ruston úr Lincolnban

5 frk.

Schmidt R. úr gyűjtése Angliában

15 L. 7 sh.

Nixon assz. Angliából

4 L.

König ur gyűjtése Angliában

9 L. 5 sh.

Egy francia szabadágira.

Legrand lelkész ur által Lausanneban

61 ft. o. é.

Dubois-Pfeiffer hitszónok által Bécs-
ben :

Dubois lelk. 5 ft. 50 kr. de Sanzy 10 ft.
de Perrot Ferencz 10 ft. de Perrot Frigyes

10 ft. Jaques Gyula 1 ft. Maulaz Mari 1 ft.
 Guye Hortensia 1 ft. Prieur Marianna 1 ft.
 Desplands Karolin 50 kr. Piquet Anna 50 kr.
 Brandt Paulin 1 ft. Kempf Mari 50 kr. Gnenin
 Zsófia 50 kr. Zubar Rózsa 1 ft. Fessely 1 ft.
 Virieux Karolin 1 ft. Samson Kamillo 50 kr.
 Linek Matild 1 ft. Scheele Mari 1 ft. Corbaz
 Rózsa 1 ft. Belleville Madeleine 1 ft. Gaut-
 hey Lóra 1 ft.

61 ft. o. é.

Lambert E. tr. által Párisban

Vallette L. 5 frk. Grand Pierre 5 frk. Monod
 T. 3 frk. D. Nombry Ernő 5 frk. Mallet Arthur
 10 frk. Dorman 10 frk. Schmith V. 5 frk.
 Vernes T. 10 frk. M. C. 10 frk. Bussiere L.
 10 frk. Jackson L. 10 frk. Meuron B. 10
 frk. Schneider assz. 10 frk. Jackson V. 10
 frk. Mandrot G. 10 frk. Pourtales R. 10 frk.
 Monod V. 10 frk. Monod tr. 20 frk. Granier
 E. 10 frk. Lambert 10 frk. (A gyűjtő levo-
 nása után).

173 frk.

König tr. által Reichard lelkésztől Strassburgban

8 r. tall.

A francia szabadágyra gyűjtések alap-
 ján egy segélykereső öreg francia
 nyelvmester felvétetett, 51 napon át
 ápoltatott, és minden napért 40 kraj-
 czárral kárpótoltatott az általános
 pénztár.

Egy skót szabadágyra.

Gordon úr, Holyrood Edinburgh
 Peterkin assz. Aberdeenben
 Cullen kisassz. Skótiában
 Gumprecht és Steuart urak Glasgow-
 ban
 Mertens assz. Glasgowban
 Gumprecht János Glasgowban
 Wallace úr Skótiában
 Crichton úr   "
 Ferguson úr   "
 Ten Boekel úr   "

6 L.
 13 ft. 33 kr. o. é.
 5 L.
 2 L. 2 sh.
 1 L.
 1 L.
 1 L.
 1 L.
 1 L.
 1 L.

Egy iskolatanitótól egy leczke jövedelme

1 L. 1 sh.

Cullen úr által Edinburgban gyűjtött :

Névtelen 4 sch. Wer Graham tr. 2 L. Carment assz. 1 L. Névtelen Perthben 1 L. Pitcairn úr 5 sch. Campbell assz. 1 L. Dumlop assz. 1 L. Cocsie assz. Montroseben 1 L. May assz. 10 sch. Spottiswod kisassz. Stonehavenben 1 L. 6 sh. Omond tr. 15 sh. Craigie H. 1 L. Lean tr. 4 sh. Campbell assz. 1 L. Harvey úr 1 L. Névtelen 5 sh. Wright kisassz. 2 L. Gordon György 5 L. Foote A. 2 L. 10 sh. Egy szobalány 2 sh. 6 d. Gordon úr 3 L. Aberdein kisassz. 2 L. 10 sh.

31 L. 11 sh. 6 d.

Egy schweitzzi szabadágyra.

Wullschläger J. úr gyűjtése

12 ft. o. é.

Huber missionarius úr gyűjtése

175 frk.

Haggenmacher H. úrtól Pesten

100 ft. o. é.

Legrand lelkész úr gyűjtése Genfben

90 frk.

Huber missionarius úr gyűjtése Zürichben

50 frk.

Egnard asszonyságtól Genfben

500 frk.

Dessewffy Dénesné által Genfben gyűjtetett :

Le Fort család 80 frk. Micheli Lajos 30 frk. Favre Ödön 40 frk. Bartholoni 50 frk. Saladin Henrik 20 frk. Lombard tr. 20 frk. d' Hautville Mallet 20 frk. Picot Adrien 20 frk. Fabre Turtin 20 frk. Semu tr. 20 frk. Vaville Ernő 20 frk. Beaumont Marcel 25 frk. Mallet Lullin 10 frk. Laurevus 5 frk. Bret 5 frk. Coulin 5 frk. Turettini 20 frk. Anspach 10 frk. Saladin Ernő 20 frk.

440 frk.

König R. tr. úr gyűjtése :

V. d. Goltz tnr. 1 t. Pfisterer úr 1 t. Baselben ; Bäschlin úr Schaffhausenben 1 t.

3 r. tall.

Szabadágyságok alapítására egyes megyék számára Magyarországon.

Bács megye számára.

Schoor J. úrtól Feketehegyen	1 ft. o. é.
Freund úrtól Feketehegyen	1 ft. o. é.

Győr megye számára.

Bakody Tivadar tr. úrtól Pesten	egy 1000 ftos földtehermentesítési kötvény.
Martiny J. k. a.-tól Győrött	10 ft. o. é.
Bór Károly úrtól Győrött	3 ft. o. é.

Fehér megye számára.

Hornyánszky Ágost úrtól Székesfehérvárott	5 ft. o. é.
---	-------------

Ugocsa megye számára.

Szentpály H.-nétől Hathalmon	10 ft. o. é.
------------------------------	--------------

C.

Az adakozások jegyzéke

sebesült és beteg katonáknak a Bethesdábani
ellátására.

Biberauer Tivadar úrtól	4 —
Bürgermeister Antal úrtól	1 —
Ciganek Rezső úrtól	8 —
Fuhrmann Julia asszonyságtól	5 —
Galambfi Vilmos úrtól	2 —
Gardosz Matild kisasszonytól	2 —
Gottlieb József úrtól	40 —
Haggenmacher Henrik úrtól	5 —
Klauser Vilmos úrtól	10 —
Meyer Antal úrtól	55 —
Lüttichan bárónőtól egy százsz eltemeté- sére	10 —
Moody András úrtól	2 —
Müller kisasszonytól	5 —
Preissler Nándor úrtól	1 —
Schütz Lajos úrtól	1 50
Selig kisasszonytól	10 20
Török Pál úrtól	2 —
Tschenke Emil úrtól	2 —
S. F.	— 20
N. N.	20 —
H. A. 1 b. tallér	1 88
W. S. 1 b. tallér	1 88
A nemzetközi egylettől sebesült katonák ápolására Drezdában	94 50
Wahle és Knipping kisasszonyok gyűj- tése :	
Aigle úr 1 ft. A. B. 50 kr. Bendel Gusztáv 1 ft. Beimel és Herz 1 ft. Beran Teréz assz. 2 ft. Blumenau R. úr 1 ft. Dobos Ferencz úr 1 ft. Feischner úr 1 ft. Fiedler úr 1 ft. Fuchs A. úr	

1 fr. Füchs G. úr 1 ft. Grahl A. úr 1 ft. Henkel L. úr 1 ft. Hirschler úr 2 ft. Hölle J. M. úr 1 fr. W. E. 1 ft. Höcker A. 1 ft. Höpfner Mari assz. 1 ft. Holl úr 1 ft. Hornyánszky úr 4 ft. Hornung J úr 50 kr. Hornung A. úr 3 ft. 50 kr. Hutter úr 1 ft. Kemsy A. úr 1 ft. Kierschnik A. úr 1 ft. Kochmeister Károly úr 5 ft. Kreichel Fr. úr 1 ft. Kralik S. úr 1 ft. Kruse L. úr 1 ft. Leidenberger kisasz. 2 ft. Müller Károly úr 1 ft. Mösmér J. úr 1 ft. N. N. 1 ft. Neisa Károly úr 1 ft. Neumann E. úr 1 ft. Niemann W. úr 1 ft. Nobel József úr 1 ft. Pollák M. assz. 50 kr. N. 1 ft. Rau K. úr 3 ft. Salm Hektor úr 2 ft. Schmerz J. úr 1 ft. Schwind F. úr 50 kr. Strassburg K. R. úr 1 ft. Träger A. úr 2 ft. Vogel J. úr 1 ft. Weber úr 1 ft. Wiebel assz. 1 ft. Zier A. assz. 1 ft. Zückler H. úr 1 ft.	284 16
Összesen :	64 50
A német reformált községnek gyűjtése nyárhó- és nyárutóban	23 34
Összeg	372 00

Szegény községtagokért a következők teljesítették a heti 10 krajczáros befizetéseket :

Biberauer W. assz. egyért, Biberauer Tivadar úr egyért, Buss E. assz. egyért, Ciganek úr egyért, Feischner úr egyért, Fuchs-Weber assz. egyért, Fuhrmann assz. egyért, Haggenmacher assz. kettőért, Janisch assz. egyért, Klauser W. assz. egyért, König úr kettőért. Schümperle assz. egyért, Ziegler úr egyért.

D.
Az 1866-ik évre befolyt évi járulékok
j e g y z é k e.

Adler Hedwig	5 —		86 —
Aebly Adolf	2 —	Dépold J.	1 —
Agárdy-Fehr V.	5 20	Diescher József	5 —
Aigle Fr.	6 —	Ditmar R.	5 —
Arneth András	4 50	Dohmann E.	2 —
		Düek és Brunner	1 —
Baer Ulrik	2 60		
Bakats Sándor	2 —	Ebner J. és fiai	3 —
Barabás Antal	1 —	Egressy R.	2 —
Barber Ágost	10 —	Eisele J.	2 —
Barna Ferencz	1 —	Elischer Bold. tr.	5 —
Bathyany L. grófnő	10 —	Engländer Manó	2 —
Baumgarten Ignác	1 —		
Beck József	2 —	Fabinyi Mari	5 —
Behr József	1 —	Farkas Liza	5 —
Bellagh József tr.	2 —	Förster János	2 —
Bethlen-Traun gr.-nő	5 —	Fuchs Gusztáv	2 —
Bernard János	4 70	Frick Húgó	5 50
Biberauer Tivadar	2 —		
Bichler J.	2 —	Gabányi és társa	1 —
Bischitz Janka	3 —	Galambfi Vilmos	5 —
Böhm M.	1 —	Gály Vinceze	2 —
Bottlik Lajos	2 —	Gardosz Matild	1 —
Brüll és társa	1 —	Gelleri Szabó	1 —
		Gerenday Antal	4 —
Csapó Vilmos	3 —	Giczey Samu	1 —
Csasznék Teréz	1 —	Goldberger és fiai	2 —
Csehfalvy József	2 —	Görgey István tr.	3 —
Csengey András tr.	1 —	Grabowsky J.	2 —
Cséry Lajos	1 —	Gregersen G.	5 —
		Gyömrey Vilmos	2 —
Deák és Horváth	2 —		
	86 —		162 50

162 50		267 —	
Haggenmacher M.	10 —	Koppely Fülöp	2 —
Haas Fülöp és fiai	2 —	Kossuch örökösei	2 —
Halassy Erzsébet	5 —	Kugler Anna	5 50
Hallauer János	2 60	Kugler Henrik	3 —
Hartleben Anna	3 50	Kunz és társa	2 —
Heckenast Gusztáv	5 20	Kutschera Paulin	2 40
Hegyesey Kálmán	2 —	Kraus Ferencz	3 —
Heinrich Anna	5 —	Kron S.	1 —
Henkel Lajos	1 —		
Herzberg A.	1 —	Laczkovics M.	1 —
Hoecker Adolf	5 —	Lang Mihály	2 —
Hoepfner Gyula	1 —	Liedemann B.	2 —
Hornyánszky Victor	2 60	Liedemann Rózsa	5 —
Horváth József	1 —	Lill Mari	1 —
Hüttel Tivadar	1 —	Lindler R.	1 50
Hugmayer és Miha-		Lónyay Gábor	2 —
lovits	2 —	Luchs Samu	2 50
		Lueff M.	1 —
Jakabfy Paulin	1 —	Lyka A. D.	1 —
Jálics F.	1 —		
Jankó Vincze	1 —	Madarász A.	2 —
Jezovits Mihály	1 —	Mandel Joachim örö-	
Jósika Miklós	3 —	kösei	10 —
Jungk Keresztély	1 —	Mayer József	1 —
Jurenák tr.	2 —	Maygraber Ágost	2 —
Jurenák Pál	2 —	Mehnert J.	2 —
		Mirosavlovits Milos	1 —
Kánya József	2 —	Monaszterly és Kuz-	
Kerekes József	1 —	mik	2 —
Kern fiai	3 —	Moody András	10 —
Kertész Tivadar	1 —	Moody E. C.	10 —
Knipping Vilma	3 90	Mosch Gizella	5 —
Koch Teréz	— 50	Muraty Szilárd	2 —
Kochmeister Karo-			
lin	5 20		
König Rezső	12 —	Nádassy György	1 —
Körner Frigyes	12 —		
Konn J.	2 —	Osterlamm Károly	6 —
267 —		360 90	

	360 90
Pázmándy Lidia	10 —
Péchy Kata	4 20
Peláthy József	5 —
Pfanzer Francziska	5 —
Pfenninger János	4 70
Piffel testvérek	1 —
Pollak testvérek	1 —
Ráday Gedeon gróf	5 —
Ráday László gróf	5 —
Reitter Teréz	2 —
Ringauf Húgó	6 —
Rödig Anna	3 50
Rohlfs Detleff	4 80
Romeiser Ferencz	1 —
Rose J.	10 —
Schlatter Károly	5 —
Schletter Ferencz	1 —
Schmidt Irma	5 —
Schmollinger és Har- rer	2 —
Schneider J.	1 —
Scholz János	3 —
Schopf J.	1 —
Schopper	2 —
Schossberger de Tor- nya	2 —
Schwind Flóris	4 —
Sebastiany A.	2 —
Seyderhelm Ernő	1 —
Siewczinsky R.	9 40
Silberstein J.	— 50
	468 —

	468 —
Singer testvérek	2 —
Siráky E.	2 —
Stettner István	1 —
Stolp Oszkár	1 —
Szentspály Minka	2 —
Szilágyi A.	1 —
Szirmay Ádám	5 —
Szontagh Kálmán tr.	3 —
Szontagh Mari	4 20
Szumrak Emma	5 —
Tihany Ferenczné	
Excell.	5 —
Tóth Lőrincz	2 —
Tóth Bódog	2 —
Tunner J.	1 —
Unger Antal	1 —
Vallaszky Karolin	5 —
Várady Gabriella	1 —
Vásárhelyi Géza	1 —
Vecsey Sándor	2 —
Vojnits Lukács	2 —
Weber János	6 10
Wenzel Borbála	5 20
Wlasits András	2 —
Wodianer Albert	2 —
Wodianer Béla	5 —
Wottiz Baruch	1 —

Összesen : **537 50**

